

ПРОЧИТАЙТЕ ДІТЯМ

Іван Світличний *Ріднокрай наш дорочий*

Які, не гаючи й хвилини,
Підставлять другові плече.

Тут велич здіблених риптовань
Людське натхнення підняло,
Тут мужність і талант Титова
Зродились всім смертям на зло.

Луганщина — це наша мрія
І лінія передова,
Вона і душі наші гріє
І всю Україну зігріва.

Слово про Луганщину

Наш край — це є край хлібодарів,
Край хіміків і шахтарів,
Де домни підсвічують хмари,
Як спалахи дивні зорі.

Наш край — це скарбниця культури,
В яким видатні земляки
Грінченко і Даль, і Сосюра
Прославили край на віки.

З козацького славного роду
Наш край починає свій шлях,
Тут дружба всіх суцких народів
У праці міцніє й піснях.

Тут мова дзвенить калинова,
Як гомін весінній струмка,
Ця мова державна чудова
Всім націям краю близька.

Луганщина, край наш багатий,
Утверджує долю свою,
Із нами майбутнє крилате,
Бо ж люди, у праці завзяті,
Живуть у Луганським краю!

Луганщина, земля славетна

Луганщино, земля славетна,
І терикони, і копри,
І Краснодон — повік безсмертний,
Й пропахлі вугіллям вітри.

І люди з іскрами вуглинок
Навкруг задуманих очей,

Рідна моя мова

Незнищенна, барвінкова
Рідна моя мова,
У тобі я чую знову
Пісню колискову.

У тобі я відчуваю
Висоту блакиті
І красу свого краю,
Й шумовиння жита.

В ній я чую крок народу,
Серце України,
Українська мова зроду,
Повік не загине.

У ній кожне ніжне слово
В душу проникає...
Ні на яку іншу мову
Свою мову калинову
Я не проміняю.

Хоч мені ще десять років

Не дивіться, що живу я
У глибиннім хуторі,
Як дорослий, я працюю
Вправно на комп'ютері.

Я щось значу на планеті
В свої десять років:
Скоро буде в інтернеті
Вірш мій про неспокій.

Я в нім край Луганський рідний
Прославляю знову,

Віру в те, що він розквітне
Цвітом калиновим.

Називають мене люди
Українським сином,
То ж як виросту, я буду
Зміцнювать Україну.

Клятва юних патріотів

Здається нам, що предків голоси
Звучать в правічній шумовинні кленів
І закликають, щоб в ім'я краси
Ми царство зберегли оце зелене;
Щоб зберегли ми мелодійний спів
Свого українського народу,
Який віки луна серед степів
Від небозводу і до небозводу.
Від цих пісень сльоза із віч збіга,
Й ми, юні, клянемося предкам знову,
Що збережем поля, річки і гай,
Народну пісню й материнську мову.

У біді своїх друзів не кину

Пам'ятаю: в дитинстві колись
Рано-вранці ішов я до школи.
Розрізаючи крилами вись,
Журавлі пролітали над полем.
В рідний край повертались вони
І курликали в теплім тумані...
Та побачив я: з височини
Падав з криком журавлик останній.
Він упав і забився в ріллі,
З тихим зойком ламаючи крила,
Безпорадні ж в цей час журавлі
Усе далі і далі летіли.
Швидко-швидко туди я побіг,
Де журавлик лежав нещасливий,
І в очах прочитати ще встиг
І благання, і осуд правдивий.
Ось тоді, на зорі своїх літ,
Стрівши смерть у степу журавлину,
Дав я серцю малому обіт,
Що в біді своїх друзів не кину.

Джерельця

Хто там шепче серед ночі
Сиву казку без кінця?
То струмлять,
шумлять,
лопочуть,

Відпочить й на мить не хочуть,
Невгамовні джерельця.
В них одна турбота зроду
Зрозуміла і близька:
Щоб широка й повновода,
Дно встеливши небозводом,
Вдалину пливла ріка.

Зима

На вікні підняв я штори:
Ой, яка зима надворі!
Срібносяйна і пухка,
Як пір'їночка легка.
Одягаюся я скоро,
Снігу гори вже надворі,
Я ж морозу не боюсь,
Із метіллю поборюсь!
Візьму й братика Іванка,
Він на гірку так хотів!
Хай звика хлопчисько змалку
Не боятися вітрів!

Дощ

Як господар, дощ пройшовся жваво
По ланах широких, по садах,
І струмки у піні кучерявій
За дощем побігли по слідах.
Поспішали стрімголов до кручі,
До хлібів в долині, до села,
І земля у запалі жагучім
Спрагло воду дощову пила.
Хлібороб з синівською любов'ю
Шепче їй хвилюючі слова:
— Пий, рідненька... Доброго здоров'я,
Годівниця наша вікова.

Рідна пісня — скарбниця мови (з дитячих спогадів)

Пам'ятаю — миром дім нам будували,
Бо хатина наша вже стара була,
Як скінчили працю, — сіли й заспівали,
Що аж зашуміли верби край села.
Я стояв край хати у червоних маках,
Слухав, як лунали на весь світ пісні,
І не зчувсь від чого і чого заплакав,
Так зробилось журно й радісно мені.
Захотілось бути чистим, мов криниця,
Я б в ту мить, здавалось,
аж до хмар злетів...

Так життя ліпило душу українця,
Скульптором якої був народний спів.

Як залишив хату й золоту діброву,
Зрозумів, що пісня, це — в житті снага,
І що кожна пісня, це — скарбниця мови,
Яка рідне слово вічно зберіга...

* * *

Іздить сонце по верхах гіллястих,
То буланом, то гнідим конем,
І байрак то наче вмить погасне,
То раптово спалахне вогнем.

Грають барви у травинці кожній,
Світиться у інеї рілля...
Наче тут весь час живе художник
І Землі картину підправля.

* * *

Переходить музика в уяву,
Переходять хмари у сніги,
Переходить труд у добру славу,
Якщо він із творчої снаги.

* * *

О, чорні круки на дорозі білій,
Де поруч тиша впала у сніги,
Чи справді ви в сто літ у повній силі
І мудрі у пророцтві, як боги?

Поземка крукам мис тихо ноги
І вечір в темні очі заплива...
Скажіть, й у вас бува така тривога,
Яку не можуть виразити слова?

Якщо ми забудем

Якщо ми забудем з великої букви писати
Й теплом свого серця

іще й зогрівати щодень
Один з найвеличніших
витворів Всесвіту — МАТИ,
Що йде позад нас,
як у долі своїй ми — крилаті,
А в час, як нам тяжко, —
хоробро попереду йде;

Якщо ми забудем,
що є на землі Милосердя,
Яке вирива людські душі з обіймів птьми,
Якщо ми не скажем собі
й своїм друзям відверто,

Що втратили честь —
це страшніше од самої смерті,
То ми перестанемо бути із вами — Людьми.

Слухаючи полонез Огінського

Мій розум знов штовха мене у вир поезій,
Я перенісся вже у піднебесну вись,
Я слухаю й пливу на хвилях полонезу
Із України, в інший край кудись.

Позаду мене вже сади зеленокрилі,
Хвилюючий, повільний шум колось...
Над домислом сумним,
мені лиш зрозумілим,
Я плачу, й сліз моїх спинить немає сили...
А що було б, якби це й справді відбулось?

* * *

Кожен вірш серце спогадом крає,
Думи знищує про небуття,
Кожен вірш день життя відбирає,
А взамін дає два дні життя.
Тому я і дожив аж до старості,
(Лікарі мої — божі слова)
Бо пуска кожен вірш в душу парості
І снагу в моє серце влива!

* * *

В степу ходив я, наче неприкаяний,
Із вибалку у ліс і знов у степ,
Чи я шукав щось дороге і згаяне,
Чи просто слухав, як трава росте.
Весь степ шумів вітрами і легендами
І пахнув він давно минулим днем,
А пріле листя між тернами швендяло,
Дивилось заздрісно на листя молоде.

* * *

Мокрий сьогодні місток
Через свинцеві хвилі,
Хтось на опалий листок
Золото вилив.

Гривами очерети
Кидають річці уклони...
Менше навкруг теплоти, —
Серце холоне.

Крокую мимо ріки,
Збиваю росинок гронця,
— Куди ти? — питають роки, —
— До сонця!

* * *

Збирала осінь у барвисті пелени,
Прибиті першим морозцем грушки,
І на леваді, інесем застелений,
Різьбила самоцвітів гілочки.

А сонце, хмаркою густою підперезане,
Униз жбурнуло пригорщі тепла,
І осінь слізьми по гілочках березових
Хоч не надовго, — від зими втекла.

Іду до проліска

Іду до проліска у березневу днину,
Щоб обійнять його, немов дитину,
За те, що він крізь твердь замету
Раптово зринув, мов комета,

На тлі весни, холодної іще,
І сполоснувся лагідним дощем,
І поглядом таким, як небо синє,
Збудив щось ніжне у Душі людини.

* * *

Біля річки блукає осінь
В кольоровім одязі з райдуг
І збирає листя черлене
В пелену із білої пряжі.

Назбира та й жбурне під хмари,
Що аж здійметься завірюха,
А тоді посміхнеться хмуро
Та й присяде в самотній човен,
Що гойдається на причалі,
Мов колиска мого дитинства.

* * *

На тлі стіни — довгасті тіні клена
І наче диха світло у вікні...
Скажи, й тобі нелегко так без мене,
Як тяжко без твоїх очей мені?

А клен, неначе тінь неандертальця,
Зігнувся, гріє руки у вогні,
Визбирують його рухливі пальці
Про тебе давній спогад на стіні.

Місячна доріжка

Місяць сіє сяйво дрібно,
Ходить-бродить нишком,
Через тиху річку срібну
Простелив доріжку.

І вигойдує на хвилях
Темних непрозорих,
Наче вишні переспілі,
У глибинах зорі.

* * *

Біжить струмок, підстрибує
На пагорбі, на вибоях,
На вітах — бруньки-вузлики
І краплі з віт, як музика,
То голосно, то стихнено...
Весна говорить з вишнями.

* * *

Чи людям тим, що ждуть добра від мене,
Я донесу свої ясні думки,
Чи вони згинуть в світі безіменно,
Як гинуть на бігу струмки шалені,
Не подолавши шлях свій до ріки?

* * *

Стоїть дівча на стежці у саду,
Із яблунь цвіт тихенько облітає,
А дівчина — у сонця на виду —
У мріях вся з майбутніми літами.

У неї в серці квітка вироста
Така яскрава і така красива,
Що не згасити цвіт її літам
І злим вітрам повік не обтрусити.

Бабусин монолог (із дитячих спогадів)

Бабуся бідкалась, журила мене знову,
А в мене щоки, наче жар жоржин... —
Ти звідкіля приніс це чорне слово?
Від кого ти почув його, скажи?

Хай чиста буде річ твоя, як небо,
В дитинстві, юності і в сивий пізній час,
А чорне слово хай іде від тебе
Туди, звідкіль прийшло воно до нас!

Не налітай на мене, вітре

Не посміхайсь до мене хитро:
— Звалю тебе я далєбі...
Не налітай на мене, вітре,
Мене не подолать тобі.

